

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4—
» Nemčijo . . . » 5—
» ostalo inozemstvo . . » 6—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsako krat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsako krat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravništvo lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnehranični račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 20. oktobra 1916.

Št. 42.

Koroškim ženam!

Sedanja vojska nam prinaša veliko število revnih vdov in sirot.

Naša sveta dolžnost je, da se zavzamemo za te žene in otroke, ki so žrtvovali domovini svoje najboljše, in jih ne prepustimo revščini.

Če možje na bojišču v požrtvovalnem izpolnjanju svoje dolžnosti bijejo strašni boj in hrabro branijo napadajočemu sovražniku, da ne vdre v domovino, naj bi si doma naložile žene prstovoljno dolžnost, da se nekoliko oddolžijo vdovam in sirotam, kar dolgujejo padlim junakom.

Zato naj bi vse žene na Koroškem s prav malim zneskom 20 vinarjev na mesec prispevale, da olajšajo stisko vdov in sirot.

Vsaka žena, ki plača na mesec po 20 vin. ali na leto 2 K 40 v, je redna članica društva »Ženski vojni prispevek«. (Plačujoči moški so izredni člani.)

S tem na Koroškem zbrani prispevki se bodo uporabili le za koroške vdove in sirote.

Celovec, v oktobru 1916.

Marija grofica Lodron

Kneginja Ana Orsini-Rosenberg

Marija Rohrer

Marija Suppan

Henriette Bouvier

Hermina Hönlinger.

Slovensko kršč. soc. delavstvo o položaju.

Naprošeni smo za objavo sledečega komunickeja:

Izvršilni odbor slovenskega krščansko socialnega delavstva je sklenil soglasno tole izjavo:

Najvažnejše koristi slovenske krščansko socialne delavske organizacije zahtevajo, da se skliče avstrijski državni zbor. Tega ne zahtevajo edino koristi slovenskega krščansko socialnega delavstva, marveč tudi koristi našega slovenskega rodu, ki je s krvjo svojih sinov dokazal zvestobo državi v taki meri, da si je pridobil tisti armadni zbor, kateremu pripadajo slovenski vojaki, ime železnega zbora. Junaštvo vojakov, volilcev po splošni volilni pravici državnih poslancev, bi redno zasedanje državnega zbora v čast in v slavo naše države in njene svitle vladarske hiše, ki ji je slovenski rod neomajljivo in zvesto vdan, vzplamtelo dejstvo, da sami po svojih izvoljenih poslancih sodelujejo pri postavitvi za koristi njih svojcev in v blagobit skupne in ožje naše domovine.

V prvi vrsti je poklican državni zbor, da se peča z velevažnim vprašanjem aprovizacije, da bomo prebili srečno in slavno sedanjo svetožno vojsko. Druga reč je boj proti sedanji grdi draginji, ki more uspeti le z vsestranskim sodelovanjem ljudstva po svojih poslancih, izvoljenih po načelih splošne in enake volilne pravice.

Izpopolnitev delavskega zavarovanja prepotrebna stvar! Reformirati se mora bolniško zavarovanje, ž njim zavarovanje svojcev, skrb za matere in dojenčke; razširiti se mora nezgodno zavarovanje; nujna potreba veleva uvedbo starostnega in invalidnega zavarovanja.

Nujna potreba veleva, da se državni zbor takoj peča z nujnim vprašanjem o skrbi, da se takoj po vojski začne redno industrialno življenje in zagotovi delavstvu kruha in zaslužka.

Izvršilni odbor slovenskega kršč. soc. delavstva.

Nameni sovražnikov.

Ugledni sovražni državniki imajo navado, da od časa do časa naznanjajo svetu v govorih svoje namene. S tem hočejo kajpak uplivati na domače prebivalstvo in ga tolažiti, pa tudi pri nevtralnih državah dokazati svojo vztrajnost in moč. Zlasti Angleži se poslužujejo radi tega sredstva, zlasti, če kje na bojišču ne gre vse prav, kakor sedaj

na Sedmograškem, in kadar hočejo doseči pri kaki nevtralni državi svoj vpliv, tokrat pri Grški. Vendar pa bi bilo zelo napačno, če bi govore sovražnih državnikov omalovaževali, ker imajo državniki vendar veliko moč in upliv in več ali manj res tudi tako mislijo, kakor govoré.

Korespondenčni urad zopet naznanja, kaj da je govoril v angleški spodnji zbornici prvi angleški minister Asquith. Zahteval je nov kredit v znesku 300 milijonov funtov šterlingov, to je 7,2 milijard kron po našem. Asquith je govoril pri tej priložnosti o vojnem položaju in rekel: Poraz Turkov v Egiptu pri Katiji je potisnil napad na Sueški kanal zopet v daljavo. V Solunu so dobile zvezne čete precejšnja ruska in italijanska ojačenja in so v začetku septembra začele ofenzivo z namenom, da združijo svoje delovanje z ruskimi in romunskimi četami na Sedmograškem. Ta ofenziva je imela precejšen uspeh. Na desnem krilu so se utrdili na levem bregu Strume Angleži, kjer so zavzeli bolgarske postojanke, odbili ponovne protinapade in prizadjali sovražniku hude izgube. Na levem krilu so porazili Bolgare Rusi, Francozi in Srbi, zavzeli Florino, pregnali sovražnika z mejnih višin in stoje le nekaj milj od Bitolja.

Asquith je sklenil svoj govor: Menim, da zdaj ni trenotek, da bi kazali malodušnost, slabost ali neodločnost. Z ozirom na vse napore v vojski, težave v trgovini, opustošenja dežel in nenadomestljivo izgubo človeških življenj, z ozirom na žalostno listo grozodejstev in trpljenja se ne sme dovoliti, da se naredi konec z lahkomišelnim, sramotnim kompromisom, s kompromisom, ki se skriva pod imenom mir. Nihče niti za en dan ne želi podaljšati krvoprelitja in nepotrebnega uničevanja; toda naša dolžnost je nasproti tistim, ki so dali za nas svoje življenje, da njihove najsvetejše žrtve niso bile zaman. Cilji zaveznikov so znani in so se mnogokrat natančno povedali. Narekovala jih ni samogoltnost ali želja po maščevanju, toda zavezniki zahtevajo, da dobijo za preteklost popolno odškodnino, za bodočnost pa popolno gotovost.

Po tem govoru pač ni več nobenega dvoma, da je Angleška tista, ki noče miru. In če bi kdo o tem še dvomil, ga razsveti izjava Lloyd Georgea. Ta je sporočil zastopnikom Trade-Uniona, da je najvišji vojaški učinek Angleške pričakovati kvečjemu poleti 1917. Predpogoji za to so odprava delavskih privilegijev, razširjenje brambne dolžnosti do 47. leta in brambna dolžnost na Irskem. S temi trojnimi ukrepi bi bilo mogoče mobilizirati še dva milijona angleških mož.

Ta dva moža, ki sta na Angleškem pač najuplivnejši osebi, sta govorila in jasno povedala mnenje Angležev. Asquith je samo potrdil, kar je nekaj časa prej povedal ameriškemu časnikařu Lloyd Georges, kakor smo že poročali. Da nista v svojih naziranjih sama, je z ozirom na dotični svoj pogovor izjavil Lloyd Georges, da to ni bilo samo njegevo mnenje, ampak mnenje celega kabineta in vseh drugih merodajnih mož in ne samo angleško mnenje, ampak soglasno mnenje cele četverozeve. »Münch. N. N.« dostavljajo k temu: »Pristavil bi bil lahko še besede: tudi mnenje angleškega ljudskega zastopnika, ki je njegov in Asquithov govor sprejela z živahnim odobravanjem.«

Grška ni več samostojna.

Sodba, da je kralj prejšnji kabinet odslovil, ker se je večina ministrov izrekla za vojno, se potrjuje. Prejšnji ministrski predsednik Calaghepoulos je navedel za vzrok odstopa to, da ni mogel z zastopniki četverozeve stopiti v stik. Poslaniki četverozeve so namreč njegov kabinet prezirali. Temu je hotel ministrski predsednik napraviti konec. Večina ministrskega sveta mu je svetovala, da napove vojsko Bolgariji. Ta nasvet je predložil kralju, in nato je sledil odstop kabineta. Novi vladi je stopil na čelo

Spiridione Lambros, grški učenjak, zgodovinar, ki se prej nikdar ni pečal s politiko.

Sedanji ministrski predsednik se je pogajal s francoskim poslanikom Guilleminom. Predsednik se je o tem pogovoru izrazil le, da je bil prijateljski. Nato je bil ministrski predsednik v avdienci pri kralju. Poslaniki četverozeve so dobili menda nalog, da še enkrat predlagajo, naj Grška zapusti nevtraliteto in napove Bolgariji vojsko. Četerozeve se le z ozirom na druge nevtralne države in na politične zveze kralja Konstantina ne upa nastopiti naravnost proti kralju. V resnici se obnašajo Francozi na Grškem itak kot pravi gospodarji Grške. »Nieuwe Rotterdamse Courier« piše: »Z Grško je pri kraju. Brodovje je izročeno in razoroženo, obrežne utrbe izpraznjene ali predane, najvažnejše železnice so odstopljene tujcem za tuje vojne namene, armada je na povelje inozemstva demobilizirana in se nahaja deloma v uporih proti lastni vladi, telegraf in telefon sta v rokah tujcev. Grška kot neodvisna država dejansko ne obstoji več. Njene velike prijateljice, države — zaščitnice so jo varovale tako dolgo, da je poginila.«

Ko so Francozi in Angleži razoroževali grške ladje, so ruske vojne ladje namerile svoje topove proti ladjam »Averof«, »Kilkis« in »Lemnos«. Grški mornarji so bili zelo potrti. V dnevnem povelju, ki je bilo prečitano posadkam, je rečeno, da odveže kralj prisege vsakogar, ki hoče ostati na ladjah ter se pridružiti četverozevu. Noben mornar ni ostal. Z vseh ladij so šli nazadnje častniki na kopno ter vzeli s seboj zastavo in kraljeve podobice, ki so visele v oficirskih kabinah. Grški mornarji so se podali v Atene, kjer jih je prebivalstvo radovedno opazovalo. Grške torpedovke so prevzeli Italijani, rušilce Francozi, podmorske čolne Angleži.

Zavezniki so zasedli tudi vse utrbe, ki obvladujejo Atene, da bodo nadzorovali promet v Pirejskem pristanu. Kontrola (nadzorovanje) grških železnic se je že začela. Železniške postaje v Pireju, Atenah in medpostajah na progi do Larise kontrolirajo Francozi, po dva oficirja. Prevoz čet, vojnega materijala in živil med Atenami in Lariso je prepovedan.

Četerozeve se sicer pogaja z grško vlado v Atenah, pripoznal je pa Venizelovo puntarsko vlado v Solunu in na Kreti. V Solunu je Venizelos sestavil pravcati vladni kabinet. Venizelos čaka le še, da bi kralj odpotoval iz Aten, potem bi svojo vlado premestil v Atene, kakor se je izrazil nasproti časnikařem.

Kralj pa se vstavlja in se bo vstavljal, dokler bo le mogoče. Saj poročča grški list »Chronos«, da bo imel kralj nad moštvo mornarice parado in mu bo pri tem čestital, da je ostalo prisegi zvesto. To potrjujejo tudi vedno ponavljajoča se poroččila sovražnih časopisov, da hoče kralj zbežati v Lariso in dejstvo, da ravno to progo četverozeve tako strogo nadzoruje. »Morningpost« je poročala iz Aten z dne 12. t. m.: Ko je v pretekli noči zasedel francoski oddelek v Atenah postajo železnice, ki vodi v Lariso, ste ravnokar došli dve popolni poljski bateriji. Pa ste se umaknili. Častnik, ki je poveljeval francoskemu oddelku, ni dovolil skladati z vlaka. Kraljevo posestvo Tatoi je obdano z močnimi okopi. Dohodi so strogo zastraženi in je vstop dovoljen le s posebnim dovoljenjem.

Položaj vsekako ni bil tako nedolžen, kakor bi bilo soditi iz poročil četverozeve. Zato je tudi verjetno poročilo, da namerava četverozeve ukreniti nove korake v Atenah. Francoski časopisi poročajo, da je bil aretiran kraljevi kurir, ki je hotel preko Epira nesti pisma v Berlin. Njegovo korespondenco so konfiscirali. Ista poročila pravijo tudi, da nameravajo aretirati tudi posebno osovražene prijatelje Nemcev. Imenujejo se dr. Streit,

general Dusmanis, polkovnik Metaxas in Teothokis, brat berolinskega grškega poslanika.

Zaenkrat namerava torej diplomacija čveterozveze doseči s pomočjo vojaške sile, da Grška v nobenem slučaju ne bo za čveterozvezne čete v Macedoniji nevarna.

Kako je z vojsko.

Polom Romunov na Sedmograškem. — Rusi prevzamejo vodstvo. — Položaj v Macedoniji. — Ruske izgube. — Osmo laška ofenziva in angleško-francoska. — Podmorski boji v večjem obsegu.

Romunska ofenziva na Sedmograškem je popolnoma zlomljena. Po hudih porazih pri Sibirju in Braševem se je izpremenila romunska ofenziva v umikanje na celi črti, najprej na južni fronti, potem na vzhodno-severni. Kljub temu da so imeli tam Romuni za obrambo ugodnejši svet, so se umaknili. Imeli so hude, občutne izgube. Sedaj je prišel trenotek, ko se začne nova doba v vojski z Romunijo. Ali bo Falkenhayn prišel z ofenzivo na romunska tla, ali pa bodo Romuni dobili toliko moči, da bodo držali mejo. Sedaj se Romuni obupno zaganjajo s protisunki proti prelazom na južni sedmograški fronti, od Predeala (južno od Braševca) do Vulkana (južno od Sibirja), da bi svojo armado nanovo razvrstili.

Romuni so prosili Ruse za pomoč. Ti so jih pravzaprav na cedilo pustili, ker se Romuni očitno niso hoteli držati ruskega načrta. Romuni so si pridržali samostojno vodstvo in so svojo glavno nalogo videli na Sedmograškem. Po romunskih poročilih iz Štokholma so se izvršile v romunskem armadnem vodstvu izpremembe. General Averescu je odstavljen in bo po imenu prevzel vrhovno vodstvo kralj Ferdinand. V resnici pa bodo imeli vodstvo ruski oficirji, ki jim bo prideljen francoski general Berthelot, prejšnji Joffrov štabni načelnik. Če bo pa s tem Romunom pomagano, je vprašanje. General Aleksejev je mnenja, da more le dva armadna zbora pogrešati. Omenjeno poročilo iz Štokholma pravi tudi, „da se bo romunska armada zaenkrat umaknila nazaj od meje, mogoče je celo da bodo iz strateških ozirov pustili sovražnika na lastno ozemlje.“ Taka poročila so bila vedno le tolažba, namenjena za domače prebivalstvo.

V Dobrudži je mir; le ob Donavi se na raznih krajih obstreljuje artiljerija.

Tudi Sarraiova armada je začela iz Soluna pritiskati, da bi razlastila pritiskane Romune. Z močnim sunkom se je Sarraio posrečilo potisniti nazaj proti Bitolju bolgarsko-nemško krilo. Srbske čete so prekoračile reko Črno. Nadaljno prodiranje Francozov, Rusov in Srbov na tem krilu pa je ustavljeno.

Da so boji na tem krilu zelo važni, potrjuje dejstvo, da je Sarraio preložil svoj glavni stan iz Soluna v Florino, ki so jo zavzeli Francozi. Na vzhodu pritiskajo Angleži ob Strumi, kjer se Bolgari počasi umikajo v smeri Seres—Demir—Hisar. Po francoskem uradnem poročilu je francoski švadron odrezal železniško zvezo južno od Serresa.

Da pomagajo Romunom nekoliko do sape, so Rusi kljub velikim izgubam nadaljevali svojo ofenzivo zapadno od Lucka v smeri proti Vladimirju Volinskemu in vzhodni Galiciji. Sovražnik je bil povsod s hudimi izgubami odbit. Južno od Dorne Vatre so bili Rusi potisnjeni celo nazaj čez potok Negoro. Tudi v Karpatih so bili naši sunki pri Kirlibabi in na ozemlju Ludove uspešni.

Kakor na ruskem bojišču je tudi na Krasu, kjer so Italijani izvršili svojo osmo ofenzivo. Ofenziva je bila dobro pripravljena in sovražna artiljerija tako silna kakor še menda nikdar prej: Italijanska ofenziva je trajala devet dni in je bila naperjena proti Komnu na Kraški planoti. Namen Italijanov, potisniti našo armado proti severu in si narediti prosto pot proti Trstu, se je popolnoma ponesrečil. Jeklena trdovratost naših junaških polkov je izjalovila laški načrt. Na približno 20 kilometrov dolgi fronti med morjem in višinami vzhodno od Gorice so zastavili Italijani tretjo armado in dele druge armade, skupaj kakih 16 infanterijskih divizij. Cel teden so naši vztrajali v najhujšem sovražnem ognju in nato tri dni kljubovali neprestanim sovražnim naskokom, dokler sovražnika izgube niso prisilile, da je odnehal. Italijani so pridobili na ozemlju le vzhodno in južno od Opatjega sela. Novo vas so zavzeli. Naše poročilo pravi, da so se v tej ofenzivi zopet odlikovale alpske čete. Proti bersaglierom se je severno od Lokvice s svojo hrabrostjo posebno odlikoval ljubljanski domobranski polk št. 27 in oddelki pešpolka št. 46. Tudi severno od Vipave so se Lahi zaman zaganjali proti črti Bilja—Vrtojba. Ker Lahi v svojih poročilih o tej ofenzivi ne mo-

rejo svojim ljudem o kakih primernih uspehih poročati, so začeli šteti ujetnike od avgusta sem. Italijansko uradno poročilo z dne 12. okt. pravi, kakor se poroča iz časninarskega stana z dne 16. t. m.: Skupno število od nas na julijski fronti od 6. avgusta do danes ujetih znaša 30.881, med temi 728 oficirjev.

Silna je bila angleško-francoska ofenziva ob Sommi, pa menda nobena prejšnjih ni bila tako brezuspešna kakor ta. Francozi in Angleži sicer tajé, da bi bili nameravali v teh bojih prodreti nemško fronto, pa iz njihovih priprav in množic naskakujočih čet se da na to sklepati. Ta fronta se je razširila sedaj na 50 kilometrov. Kakšne moči da si stojé tam nasproti, popisuje „Frankfurter Ztg.“ iz velikega glavnega stana takole: „Sovražnik ima proti nam nad milijon mož. Na obeh straneh deluje 4000 topov, ki so do konca septembra oddali kakih 25 milijonov strelcev. Naši sovražniki so izgubili dose-daj tričetrt milijona mož ali na dan 8000 mož v bojih ob Sommi.“

Splošen vtis o zadnjih ofenzivah na ruskem, laškem in francoskem bojišču je: Sovražniki so napadali z velikimi silami, pa njihove čete so videti nekam utrujene, ali telesno ali duševno ali obojno. Le Italijani so kazali svežo voljo, pa so se ob živem zidu naših junakov upehali.

Nič manj važna kakor boji na suhem je sedaj vojska s podmorskimi čolni. Ne moremo reči, da je začela Nemčija s podmorskimi čolni ostrejšje boje, kakor so pisali nekateri listi. Tega že z ozirom na nevtralne države ne more, ker se že itak pritožujejo, da Nemci njihove ladje z vojnimi kontrebandom ravnotako torpedirajo kakor sovražne. Pač pa je Nemčija napade s podmorskimi čolni raztegnila po obsežnosti. Poslala je nove podmorske čolne, ki so tudi dolgo časa lahko v službi, ne da bi jim bilo treba poiskati kakega opirališča. Zato so se naenkrat pokazali ob ameriški obali in v ozki vojni črti Severnega morja. S to akcijo bode Nemčija zelo ovirala prevažanje vojnega materijala v Rusijo preko Arhangelska. Nemški podmorski čolni lažje prežijo na sovražne ladje blizu ameriške obali, kakor na širokem morju, kjer se lažje razkropijo. Stvar je čisto jasna in prav nič ni treba iskati drugih od Angležev izmišljenih povodov, kakor n. pr. da Nemci s podmorskimi čolni strašijo Ameriko, češ, glej, takole bomo delali tukaj s tvojimi ladjami, če ne boš mirna in ponižna. Med Ameriko in Nemčijo je zopet prijateljsko razmerje.

Laško uradno poročilo.

13. oktobra. V ozemlju Monte Pasubia smo odbili ljute sovražne napade med Monte Spil, Monte Črno in južnimi pobočji Boita, od koder so napadle naše čete močne sovražne postojanke med Sette Croci in Boitom. Posrečilo se jim je, da so kljub velikim terenskim težavam in kljub ogorčenemu odporu sovražnika napredovale. Vjele so 32 mož. V Posinski dolini artiljerijsko delovanje in majhni, za nas ugodni boji. Ob pontebanskem potoku (Bela) je sovražna artiljerija vztrajno obstreljevala naše postojanke, ne da bi napravila kako škodo. Na julijski fronti ljuto artiljerijsko delovanje v noči od 11. na 12. in naslednje dopoldne. Sovražnik je podvzel nove ljute protinapade, v prvi vrsti proti Sobru (Gorica), južno od Nove vasi in v zvezi s tem na višino 144 na Krasu. Vselej je bil z zelo težkimi izgubami odbit. Na fronti enega samega bataljona v soberskih črtah smo pokopali 400 sovražnih mrličev. Popoldne so osvojile naše čete na Krasu v krepkem navalu ozemlje, ki leži med prejšnje dni osvojeno in sedanjo sovražno črto. Dospelo so do zapadnih pobočij Bečinke in prvih hiš v Lokvici in Hudih logeh. Vjeli smo približno 400 sovražnikov, med njimi 10 častnikov. — Sovražna letala so obstreljevala gradiške lagune in druge kraje ob spodnji Soči. Nekaj žrtev med prebivalstvom in neznatna stvarna škoda. V zračnih bojih nad Gorico je bilo sestreljeno sovražno letalo, ki je padlo na tla v okolici Sv. Marka.

Politični pregled.

Koncentracija slovenskih strank. Na „Slovenčevu“ izjavo z dne 18. septembra glede koncentracije slovenskih strank odgovarja v „Edinosti“ z dne 15. oktobra dr. J. Wilfan. Pravi, da je bilo neprimerno, nepotrebno in škodljivo, da je stavil člankar v „Slovencu“ znane pogoje za koncentracijo slovenskih strank. Neprimernost pogojev osvetljuje s primerom, kakor „če bi predsednik mednarodnega zdravniškega kongresa zborovalce zdravniške pozdravil, da so sicer dobrodošli, da so pa žepni tatovi načelno izključeni od sodelovanja. Morda bi se zborovalci začeli nezaupno spogledovati in — zapenjati; skoro gotovo bi pa predsednika vrgli ven, češ, ali je norec, ko nas tako

pozdravlja, ali pa nevaren človek, ki nas, če izgubi jutri tabatijero, ovadi radi tatvine. In vendar bi bila misel kongresovega predsednika sama na sebi gotovo vsega odobravanja vredna.“ Dr. Wilfan se izreče za koncentracijo, češ, „sedaj je čas, da se ono, kar je v članku dobro mišljenega in pametno nasvetovanega, tudi izvrši. Predvsem in čimprej naj se ustvari organ iz zastopnikov vseh strank, ki bo v odličnih vprašanjih, ki so prišla in še pridejo na dnevni red, lahko nastopal v imenu vsega slovenskega naroda.“

Dnevne vesti.

Duhovniške vesti. Na župnijo Št. Ožbolt na Jezerskem je prezentiran vlč. gosp. Janez Sporn, župnik v Hodišah; na župnijo Roje v Lab. dolini vlč. g. Vinko Fiebigler, župnik v Št. Štefanu pri Dürnsteinu. Kot kaplan je nastavljen v Porečah ob jezeru vlč. g. Ludovik Wegmann. V pokoj je stopil redni profesor moralke in pastirstva na bogoslovni fakulteti inomoške univerze dr. Jožef Biederlack in mu je Nj. Veličanstvo za njegovo dolgoletno, uspešno poučevanje izreklo svoje najvišje zadovoljstvo.

Tobačne trafike bodo vsled odredbe tukajšnjega c. kr. finančnega ravnateljstva vsak torek (ob torkih se prodaja tobak) šele ob enih popoldne odprte.

Prehranjevanje revnih in oddaja živil po znižanih cenah. Deželna vlada namerava akcijo za prehranjevanje ljudi v Celovcu, ki nimajo svojega ognjišča ali si vsled draginje ne morejo kupiti dovolj živil. V ta namen je celovški občinski svet dal na razpolago 100.000 K, beljaški pa 40.000 K. Tudi od drugod je deželna vlada prejela prispevke. Jedila bodo po mestu oddajale vozne kuhinje. Vojsna kuhinja je namenjena za najrevnejše sloje. Družine z lastnim ognjiščem pa bodo dobile živila bolj po ceni, ako dokažejo, da so revne. — Ta akcija, ki jo nameravajo, je nadvse hvalevredna, pa tudi potrebna. Da bi se le kmalu začela! Kuhinja za srednje sloje je že otvorenja.

Konopec (špagat) nad 1 kg oddati. Ministerjalna naredba z dne 7. oktobra 1916 odreja, da se mora konopeljni špagat, debel 1 do 2 milimetra oddati v vojne namene do 21. oktobra. Potrebovala se bo za izdelavo slamnatih čevljev proti mrazu. Oddati se mora, če ga ima kdo nad 1 kg teže. Izvzeti so zasebniki (privatna gospodarstva) sploh in obrtniki, ki potrebujejo špagat za izdelavo debelih trakov, mrež itd., glede polovice svoje zaloge. Dolžnost, oddati špagat iz konopelj, imajo torej izdelovalci špagata, trgovci s špagatom in ki rabijo špagat za nadaljne izdelke (ti pa samo glede polovice zaloge), nadalje vsa industrijska, kmetijska in druga podjetja, pisarne, društva itd. V posebno ozira revnih slučajih oprošča le c. kr. trgovsko ministrstvo. Zaloga se mora oddati na pristojno občino. Za papirnati špagat ne velja ta odredba.

Pulj dobi samonemške ulične napise. Dosedanje trojezične napise so odstranili.

Ruski ujetnik se je hotel zastrupiti. V soboto, 14. t. m., so z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico ruskega vojnega ujetnika enoletnega prostovoljca Anatolja Tomičkega, ki je prideljen kot monter celovški elektrarni. Tomički, ki je doma iz Tiflisa in ima tam njegov oče elektrarno, bi vsled prepira s tovariši moral biti kaznovan. To ga je tako bolelo, da je vzel nekaj arzenike.

Prepoved nakupovanja svinj in ovac od hiše do hiše. Deželna vlada je z odredbo z dne 12. t. m. prepovedala nakupovati svinje in ovce od hiše do hiše v političnih okrajih Celovška okolica, Špital, Št. Vid, Velikovec, Volšperk, v območju politične ekspozičure Trg in v rožeškem in beljaškem sodnem okraju beljaškega političnega okraja. Prepoved ne velja za nakupovalce za koroško vnovčevalnico za živino, ki se izkažejo s potrdilom od družbe, glasečim se na ime.

O dr. Tonete Gosaku poroča „Slov. Narod“, da se je oglasil kot vojni ujetnik najprej iz Palmanuove. Sedaj piše svoji soprogi, da se nahaja na otoku Asinara pri Sardiniji. Sanitetne razmere so ugodne in strogo izvedene. Čuvajo ga bersaglieri. Z njim se nahaja nadporočnik Labourg s Koroškega. Poroča, da so bili trenotki, ko je prišel v italijanske roke, grozni. Na levi roki ima devet ran z bajonetom, ki pa hvala Bogu niso nevarne. Dr. Gosak je stal nad dve leti neprenehoma na fronti, se bil na vseh bojiščih s pohodom preko cele Srbije, bil za hrabro vedenje pred sovražnikom odlikovan s signum laudis na traku hrabrostne svetlinje, šel na to v Galicijo in od tam na soško fronto, kjer je bil v težkih bojih 16. septembra t. l. zajet. Vsi znanci in prijatelji mu žele skorajšnje okrevanje in srečno vrnitev.

G. Saša Železnikar, enoletni prostovoljec-četovodja, je pisal z dne 8. 9. 1916 iz Samare v

evropski Rusiji našemu uredniku: Po dolgem vzorenju iz bolnišnice v bolnišnico sem vendar ozdravljen obstal v Samari in upam, da za dolgo. Življenje je dobro. Iz abecednika za otroke se učim rusko. Družbe je dovolj, življenje ni drago, pa žal zaloga denarja tako pičila, da je človek vedno v skrbeh. Zaslužek je pa žal mogoče le ob težkem delu. Ljubemu krogu prijateljev najprisrčnejše pozdrave! Na skorajšnje svidenje!

Slavna božja pot Petrovče v prelepi Savinjski dolini na Štajerskem je „Slov. N.“ krstil v spak-dranko „Petrovice“. Enake nezgode se tudi kaj rade pripetijo „Slov.“, kadar išče koroške novice v tujih listih.

Umrl je v Celju dne 16. t. m. gospod Anton Lajnšic, nadučitelj v p., imejitelj zaslužne svetinje za 40letno zvesto službovanje, častni občan občine Sv. Martin v Rožni dolini. Bolehal je dalje časa in je, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal v 80. letu svoje dobe. Bil je blaga, poštena duša, ki je vžival splošno spoštovanje. N. v m. p.

Naši grobovi. Ravnokar je došla tužna vest, da je padel mlad junak, poročnik Ivo Valtrič, bivši učitelj na Jezerskem. Rojen je bil v Smerčah v Ziljski dolini in je dovršil učiteljske v Celovcu l. 1912. Znan je bil kot silno energičen, delaven fant. Zrelotni izpit je napravil z odliko. Ljubil je iskreno svoj narod in bil globoko veren. Še ko se je mudil kot praporščak v Celovcu je ponavljal, da hoče ostati zvest domovini in katoliški cerkvi. Laška granata mu je prestrigla nit mladega, nadepolnega življenja. Pokopan je na slovenski zemlji.

Nedeljske evangelije s kratko naobračbo, slovenske ali nemške (o katerih smo že dvakrat poročali), dobijo vojaki zastoj, ako pišejo knezskoškofjski pisarni v Mariboru, da jih želijo.

Pohvaljen 17. pešpolk. Povodom svojega novega odlikovanja je polkovnik 17. pp. Hugon Ventour pl. Thurman izdal sledeče povelje svojim vojakom: „Vojaki 17. pp.! Odlikovanje vašega polkovnika velja kot priznanje našega Najvišjega vojnega gospoda polku samemu — hrabrim in junaškim 17tim za njihovo vrlo zadržanje v težkih bojih dne 22. in 24. julija na italijanskih tleh. Ponosni smo vsi na to priznanje, ki se je priznalo ne moji osebi, ampak vsakemu izmed hrabrih tega krasnega polka. Z resničnim čutom sreče in odkritim ponosom bom nosil ta znak priznanja Nj. Veličanstva našega najvišjega vojnega gospoda na svojih prsih, v srečni zavesti, da sem poveljnik tega železnega in izrednega polka. Tudi jaz se vam zahvalim najsrčneje za vaše hrabro obnašanje, ker tako trdno držite krasne tradicije (sporočila) starega, vedno vrlega polka. — Bog z vami do končne zmage!“

Kotlje. (Zrtev vojske.) Umrl je na legarju dne 8. t. m. tukajšnji učitelj Alojzij Hanin. Služil je za praporščaka na laški fronti, kjer ga je napadla zavratna bolezen in tako nepričakovano naredila konec njegovemu mlademu življenju. Pokopan je v Pergine na južnem Tirolskem. Bil je dober učenik in ljubljenec otrok ter prijaznega, veselega značaja in zato v obče priljubljen. Bog mu podeli večni mir!

Obirsko. V nabiralnih dnevih od 4. do 8. okt. v prid vojaških vdov in sirot ter za obolele na tuberkulozi se je nabralo v Kortah 11 K 26 v in na Obirskem 35 K, za tako majhno župnijo primeroma velika svota.

Korte. Novo vozno pot nameravajo napraviti v Korte skozi graben do Pristovnikove žage. Napravila sta že ves osnutek (projekt) dva deželna zemljemerca in bi imela stati nova pot 20.000 kron, kojo svoto naj bi darovali kortski kmetje Pristovnik, Grubelnik, Smrtnik, Plesnikar; o gospodu grofu Thurnu pa, ki ima v Kortah velikansko lesa, še ne vemo, ako je volje primeroma prispevati. Nova vozna pot bi bila za Korčane velikega pomena, ker bi mogli spraviti

les, ki ga imajo zadosti, v promet čez Železno Kaplo; sedaj pa morajo ves les voziti čez planino na Jezersko in odtod šele na Kranjsko ali na Koroško. Tudi imajo tri lepe žage, ki so sedaj takorekoč brez pomena. Sedaj bi bila edina prilika, da napravijo pot, dokler so še ujetniki na razpolago. Sedanja pot v Korte je kozja gorska steza v pravem pomenu besede, ki se vije petnajstkrat navzgor in navzdol skozi romantično skalovje, pozimi zavoljo plazov in ledu skrajno nevarna. Pravijo, da je davno pred leti ubil na tej stezi mrlič živega človega; ko namreč še ni bilo v Kortah niti cerkve niti pokopališča, sta nesla dva moža mrliča v krsti na Obirsko, na nevarnem mestu izpodrsne zadnji nosač in pade v jarek in krsta pade za njim in na njega ter ga ubije; tako je mrlič živega ubil. Oče Grubelnik še vedo pokazati dotični kraj.

Hodiše. Tudi pri nas so sneli zvonove iz podružnic in iz župne cerkve. Iz župne cerkve so vzeli dva zvona. Veliki zvon je tehtal 1967 kg in je imel sledeče napise: „Kuge, lakote in vojske reši nas o Gospod! Napravili so me dobrotljivi župljani v času, ko so bili papež Pij X., knezskoškof ur. Jožef Kahn in presvitli cesar Franc Jožef I. Vtil me je J. Graßmayr v Viltenu pri Inomostu v letu 1906.“ Imel je sledeče podobe: Zgoraj ob kroni cel križev pot v polni plastični izpeljavi, v sredi pa sv. križ, žalostno Mater božjo, cesarja, cesarico, sv. Jurija, sv. Jerneja ter sv. Očeta. Drugi zvon je imel letnico 1552 ter je tehtal 750 kg ter je imel krono poškodovano s podobana Marije in sv. Mihaela. Nadalje so vzeli po en zvon od podružnic: en zvon od sv. Ane iz leta 1774 s 180 kg, od sv. Marjete z 52 kg in od sv. Miklavža s 25 kg. Predno smo se ločili od zvonov, smo imeli prejšnji večer rožni venec in litanije z blagoslovom. Zvečer so pa vsi zvonovi celo uro zvonili za slovo. In čez par dni nato so odpeljali zvonove ovenčane v venci in cveticami, katere je spremljala naša iskrena želja, naj bi nam tudi oni pripomogli k zmagi in miru.

Šmarjeta pri Velikocu. (Nagla smrt) je v ugledni narodni družini, pd. Šternovi v Čarčah, vzela gospodinjo Magdaleno Cikulnik. Bog daj krščanski ženi in nad vse skrbni gospodnji večno plačilo tam v večnosti! Žalostni rodbini naše iskreno sožalje!

Črna. Vsled preteče nalezljive bolezni — griže izostane za letos semenj na dan svete Uršule, ki bi se imel vršiti prihodnjo soboto.

Črna. (Bolezen.) Pretila nam je morilna bolezen — griža; toda vsled strogih odredb v to poklicanih oblastev, ki so napovedale tej morilki odločen in brezobziren boj, se je takorekoč že posrečilo premagati to nepoklicano sovražnico, in v kratkem bo minul ves strah pred njo, in zopet bomo Črnjani prosto dihali. K sreči imamo samo eden smrtni slučaj.

Gospodarske novice.

Živinski promet. Deželna vlada je z naredbo z dne 12. t. m. prepovedala kupčevanje z živino (tudi s teleti). Od te prepovedi je izvzeto edinole kupčevanje z živino za pooblaščenca koroške vnovčevalnice za živino v Celovcu. Pooblaščenca te družbe se morajo s potrdilom od družbe, glasečim se na ime, izkazati, da kupčujejo za imenovano družbo. Živinski sejmi so zaenkrat prepovedani. Izdajanje živinskih potnih listov za govedi in teleta v svrhu transporta izven Koroške se izroča političnim oblastim v bivališču živine. Politične oblasti morajo dobiti od deželne vlade prej dovoljenje za izvoz, predno dajo take potne liste. Prestopki se bodo kaznovali po ministerialni odredbi z dne 23. septembra t. l. Če prestopi odredbo živinski trgovec, izgubi lahko tudi obrtno pravico.

Oddaja divjačine. C. kr. deželna vlada je določila, da poslovalnici koroške vnovčevalnice za živino v Celovcu in Beljaku prejemale divja-

čino in morajo lovci po ministrski naredbi določeno število divjačine, jelenov, srn in zajcev tam oddajati in sicer po sledečih cenah: po 2 K 20 v kg jelena v koži, 3 K 50 v kg srne v koži in 4 K 50 v za za zajca v koži. Omenjeni poslovalnici bodete oddajali divjačino celo ali v kosih po cenah, določenih od c. kr. deželne vlade, dobredelnim zavodom, zlasti vojnim kuhinjam in drugim aprovizacijskim mestom ter organizacijam konzumentov.

Mlenje žita prepovedano. Z odredbo c. kr. deželne predsedstva z dne 8. t. m. je prepovedan obrat mlinov (mutnih, domačih mlinov in mlinov za zdrob). Mlini, ki so po predpisih urejeni, se morejo na predlog celovške podružnice vojnožitnega prometnega zavoda od politične okrajne oblasti dopustiti za obrat kot mlini proti plači ali domači mlini. Obrat mlinov za zdrob je dovoljen le, ako niso porabni za mlenje žita v moko.

Književnost in umetnost.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je ravnokar izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo skoraj dva meseca močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostanim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preiskrba invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejšo odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki obsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštno določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10, brez poštnine po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slovenska stenografija. Priredil Fr. Novak, c. kr. gimn. profesor. 1. del. Korespondenčno pismo. Cena nevezani knjigi K 4.20. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. To je tretja izdaja Novakove stenografije, ki je nekoliko izpolnjen Bezenškov sistem. Največ razlike je v samoznakih (okrajšavah besed). Avtografija je razločna in točna.

Poročilo o zbirkah za vojne kapelice.

H koncu leta 1915 se je izdal s privoljenjem prevzvišenega kneza in škofa poziv na koroško prebivalstvo, da se nabavijo tudi na Koroškem vojne kapelice (oltarčki za bojišče) za vojne kurate. Ob marljivem sodelovanju preč. duhovščine je prevzela nabiranje denarnih sredstev in nabavo oltarčkov bratovščina vednega česčenja. Zbirka se je zelo obnesla. Zopet so se pokazala darežljivost in usmiljena srca koroških rojakov. Nabrala se je do konca julija 1916 svota 13.700 K. Nabavili smo 22 vojnih oltarčkov in enega na naši fronti hudo poškodovanega dali popraviti. Prevzvišeni c. in kr. apostolski vojaški škof na Dunaju je dovolil, da se je 10 oltarčkov poslalo po nekem c. in kr. vojnem superioratu na našo fronto proti Italiji, en oltarček je ostal v Celovcu za božjo službo v barakah, druga polovica pa se je z Dunaja odposlala na druge fronte.

Vsled pomanjkanja prostora ni mogoče navesti vseh posameznih dobrotnikov. Od različnih dobrotnikov v Celovcu in okolici je došlo 1124 K, po župnih uradih v Celovcu 1315 K, po župnih uradih dekanatov: Celovška okolica 181 K, Dobrlavas 633 K, Breže 225 K, Sovodje 256 K, iz župnije Št. Peter v Kačjem dolu 600 K, Greifenburg 543 K 46 v, Krka 350 K, Šmohor 98 K,

Semena solnčnic

dobro dozorela, suha in brez slabega zrnja

kupuje po K 120.— za 100 kilogramov neto

od avstr. železniške postaje

avstrijska centrala za olje in mast a. d.

Dunaj I., Seitzergasse 1-3.

Pred odpošiljativjo je treba vprašati za ukrenitev!

Koče 31 K, Krapfeld 296 K, Št. Lenar v L. d. 305 K, Zgor. Bela 318 K, Rožek 332 K 58 v, Špital 410 K, Tinje 294 K, Trbiž 20 K, Spodnji Dravberg 93 K 38 v, Št. Vid 443 K, Beljak 751 K, Št. Lenart pri 7 studencih sam 600 K, Velikovec 283 K, Vošperk 296 K 40 v, od Marijinih družb in društev 381 K itd., skupaj 13.704 K.

Izdatki za nabavo oltarčkov in drugi stroški skupaj 13.400 K.

Ostane 300 K je predlagan kot prispevek za vzdrževanje spominske kapelice na koroški fronti, zgrajene od vojaštva in kjer se bo maševalo za padle vojake.

Vsem darovalcem bodi izrečena iskrena zahvala. Bog plačaj obilo.

Za gospejni odbor društveni vodja:

Ferdinand Wappis,
stolni dekan.

Listnica upravnistva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam naznanijo pri preselitvah ali premestitvah poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem desnem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Odgovor na vprašanja. Vsakemu vprašanju glede oglasov naj se priloži pismeni ovitek z napisanim naslovom vprašateljevim s pošto znamko (ali dopisnico). Na vprašanja brez poštne znamke upravnistvo ne odgovarja.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, pliščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Prodaja lesa.

Župnišče v Žitarivasi prodaja na ravnem, blizu ceste ležeči parceli v obsegu 1-8 ha stoječi les.

Ponudbe na župniški urad v Žitarivasi do 1. dec. 1916.

Vzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo **štirirazredno ljudsko šolo**; potem večja, vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega ponka in navodila v vseh za gospodinje potrebnih stvarih. — Na svoji četrt ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo čč. šolske sestre tudi nekaj **dečkov**, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne **4. novembra 1916.** Plačilo 30 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Kdor hoče svojcem na bojišču s posebnim

praktičnim darom napraviti veliko veselje, naj naroči mojo poceni **garnituro za bojišče**

obstoječo iz sledečih, za vsakega vojaka nepogrešljivih reči:

- 1 **zapestna ura** s kazalom iz radija, se ponoči sveti, dobro Anker-kolesje, s 3 letnim jamstvom,
- 1 **vojaška žepna svetilka** z baterijo, električna luč v žepu,
- 1 **samobrivni aparat**, elegantno izdelan, s katerim se lahko dobro in hitro brije,
- 1 **žepni vžigalnik za bojišče**, ki da takoj ogenj ob vetru in dežju, ne potrebuje bencina,
- 1 **patentiran napolnjen peresnik**, piše vijoličasto, brez tinte, brez svinčnika, samo da se pomoči z vodo,
- 1 **vojaški žepni nož** iz Solingerjevega jekla z dvema rezaloma in 1 čepovlakom,
- 1 **vojna denarnica** s tremi predalčki in trdnim zaklepom.

Te reči, posamezno nakupljene, bi stale 35 kron, le zavoljo velike zaloge prodajam to popolno garnituro, vse navedene reči skupaj za samo

20 kron

po povzetju (po vojni pošti denar vnaprej).

Jakob König, Dunaj, III/208, Löwengasse Nr. 37a.

Pošteno slovensko **dekle**, Marijina družabnica, želi priti v službo v kakšno župnišče kot kuharica. Naslov pri upravnistvu „Mira“.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec.

Kako moremo zmanjšati bridke izgube, ki nam jih nalaga vojna dolžnost?

Le z zavarovanjem v vojni službi nahajajočih se svojcev — **za slučaj smrti — proti invaliditeti** — ali pa tudi za oba slučaja. Torej je brezpogojna potrebnost za vsako družino, da svojce zavarujejo, da morejo v danem slučaju imeti malo svoto. Letna premija znaša za vsakih 1000 K zavarovane svote:

1. Pri zavarovanju za slučaj smrti:

- a) za aktivnega vojaka ali rezervista K 70.—
- b) za črnovojnika „ 45.—
- c) za vojne ujetnike „ 60.—

2. Pri invaliditetnem zavarovanju:

- a) za aktivnega vojaka ali rezervista K 70.—
- b) za črnovojnika „ 55.—

Če se obojno zavarovanje obenem sklene, se zniža premija za vsako zavarovanje za $\frac{1}{2}\%$ zavarovane svote. — Nobena zdravniška preiskava! Vsakdo more skleniti zavarovanje kakega na bojišču nahajajočega se vojaka.

Stranke, ki dobivajo podporo, morejo odplačati premijo v 10 polmesečnih obrokih, ki se jim pri c. kr. davkariji od podpore odtegnejo. Občinam, društvom, tvrdkam se zavarovanje njihovih revnih svojcev od **oblasti** priporoča.

Vsakemu je jasno, da država ne more poravnati vse vojne škode, davki in naklade bi morale neizmerno narasti, zato se naj vsak sam zavaruje. Pa **brez obotavljanja**, vsak dan nam more prinesiti hudo poročilo o naših ljubih.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec, Paulitschgasse 15.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.